

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Februárius' 15dikén, 1822.

Spanyol Ország.

A' Madridi legújabb tudósítások szerint, mellyek Januárius 22dikén indultak, beteltyesedett, a' mit némelly irók előre megjövendöltek, hogy Kadiks és Sevilla városaiknak engedelmeskedése nem sokáig fogna tartani. Kadiks ugyan olly szerencsés vala, hogy az új Kormányozó Generális Ramarate a' támadók' célzását még most is meg tudta gátolni, hanem Sevillában teltyesen gyözedelmeskedtek a' lázzasztók, a' mellyközben kevésbe mult, hogy az ottani új Kommendáns Don Salvador Sebastian, a' kinek Velasco, hosszas ellentállás után a' Kormányozást Januárius 8dikán által adta, a' nép' duhösségének áldozatjává nem lett, a' melly történetnek körülállásai ekképpen iratnak-le a' Párisból Febr. 2dikán indult Ujságlevelében: —

„A' Revolúziós emberek, a' kik azért, hogy a' Kadiksi és Sevillai Tiszti-karok magokat az Országlószék' rendeléseinek alája adták, mérgelődtek, azolta mindent elkövettek, hogy a' nevezett városokban újabb nyughatatlankodást gerjeshessenek-fel; már most a' Kadiksi volt Kormányozót Gauruguit és Velascot kezdték vádolni, azt mondván rólok, hogy magokat a' Ministerek által megvesztegetni engedték. Vannak kik azt erősítik, hogy az ugynevezett Descamisadosoknak a' lett volna a' plánumjok, hogy Kadiks városát kiprédálják. Annyi bizonyos, hogy az alatt, míg a' pezsgés folyamatban volt,

sok Kadiksi vagyonos lakosok oda hagyták ezen várost, olly célzással, hogy Madridba, sőt némellyek Franciaországba vegyék útjokat: de akár mi lett is a' Descamisadosok célzása, jó, hogy Generális Romartate, kinek a' Kommendánságot már Jaurugui által adta, a' veszedelemnek elejit vette. Sevillában másként ütött-ki a' dolog; ott a' lázzasztókkal ellenkező gondolkodásban lévő lakosok nagyon kitették a' katonácskáktól segített lázzasztóktól való bosszantásnak 's Generális Sebastian csaknem megöletett. A' dolog így történt: „Megérkezvén Jan. 15dikén a' Kurir az Országlószéknek azon rendeléseivel, a' mellyek ezen Generálishoz szóllottak, ez, jeladásul szolgált a' támadásra. Az ő ablakai előtt a' zabolátlan sokaság öszszegyülekezvén, dühös kiáltozással kívánta, hogy a' Generálishoz érkezett rendeléseknek tartalma a' néppel közöltesék; sőt, a' mi több, a' sokaság a' Kurirnak elejébe állván, be se' akarta azt a' Generális' szállására bocsátani, így kiáltozván: **Le a' Generálissal!** El vagyunk árultatva! — Don Salvador Sebastian a' folyasóra kiállván, ígéretet tett a' támadóknak, hogy közleni fogja vélek a' rendelések' tartalmát. Tehát által adták azokat néki a' támadóknak három vagy négy Emissariusaik jelenlétében, és ő azokat ezek előtt felnyitván, azoknak tartalmokat, vagy az azokban találtatott parancsolatokat vélek közlötte, 's egyszersmind azt is megmondotta nékiek, hogy ő ezen parancsolatokat végre fogja hajtatni. Ennek

hallására újabb lárma támadott, 's a' dühösködők a' Generális' fejét kívánták. A' Munczipalitás jónak találta tüstént özsze-
gyülekezni, mellyet a' dühösködők meg-
értvén, valami 4000-en azonnal a' Ta-
nácsház elejébe gyülekeztek 's azt kíván-
ták, hogy Don Salvador Sebastian tétes-
sék-le 's Don-Carlos-Gonzales-de-Barcena
neveztessek helyébe; az őrző seregnek
nagyobb része is pártját fogta ezen kíván-
ságnak, 's mind ezeknek az a' következe-
se lett, hogy Generális Barcena Sevillai
Kommendánsá neveztetvén, Proklamátziót
intézett a' néphez, melly által kinyilat-
koztatta, hogy melly nagy kedvezésnek
tartja, hogy ezen városnak Hérosi lakosai
's őrző serge ötet ezen tisztességes hiva-
talra méltóztatták emelni.

Ó. Castiliának Siguenza nevű városá-
ban is nyughatatlan lármák történtek Jan.
15dikén. A' támadók az uczákon le's fel
nyargalván, így kiáltoztak: „Éljen a' Sza-
badság! Éljen a' Respublika! Éljen Riegó
Császár! Azt hiszik általjában, hogy Rie-
gó, azon rendszerént való Cortesi gyü-
lésben, a' melly most Mártzius' 1ső nap-
ján kezdődik, 's a' melynek ő is tagjává
választatott, fontos személyt fog játszani.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Januárius' 29dikén kijött Monitör
ekképpen közli az Irlandiából érkezett ú-
jabb tudósításokat: —

„A' támadás' lelke, a' melly Irlan-
diának Déli és Nyugoti részein egy ide-
ig szunnyadozott, az utóbb mult héten
az előbbieneknél még rosszabb symto-
mákkal kiütött. Tegnap figyelmetessé tet-
tük Olvasóinkat azon vakmerő csatázások-
ról hozzánk érkezett tudósításokra, mel-
lyek az Insurgensek 's a' katonaság között
Macroom szomszédságában eléfordultak:
hanem a' mai Posta még erőszakosabb bün-

tételről szóló tudósítást hozza hozzánk. A'
White-boysok (Fejér-ifjak), mint most
nevezik magokat, a' Kerryből útnak in-
dult postakocsira, Carigaginni nevű hely-
ség mellett, a' melly Macroomtól valami
5 mértföldnyire esik, hirtelen reá ütöttek,
a' strázsát 's a' kocsist megsebesítették, ha-
nem az utolsónak sebe nem halálos; —
azután a' kocsit valami mocsáros helyre
vontatták, 's ott a' lovak közül egyet
vagy kettőt ledöftek. Azután formá szerint
való verekedésre került a' White-boysok
és a' postakocsit kísérő strázsák között a'
dolog, az utolsókat az útasok is segitvén,
melynek a' lett a' kimenetele, hogy a' ra-
gadozók közül többek megölettek 's meg-
sebesítették, 's 18-an fogságra vitettek.
— „A' Postakocsinak a' szokott időben
lett meg nem érkezése Corkban nagy fé-
lelmet okozott, kiváltképpen azért, hogy
már megérkezett volt a' híre oda annak,
a' mi a' mult hétfőn Macroomnál történt
volt, 's midőn már most a' Postakocsinak
megtámadásáról szóló tudósítás is meg-
érkezett volna, azonnal több gyalog és
lovass csoportok küldettek Corkból azon
helyre, hol a' dolog történt, 's oda a' Kom-
mendáns Sir Lambert is útnak indult. Ta-
lám jobb is, hogy a' dolog crisisre kerül,
azért, hogy ekképpen szükségessé leszen
az, hogy azon kemény és hathatós eszkö-
zök elévétésenek, a' mellyek eddig ugyan
elhalasztattak, de végezetre, mi tartunk
tőle, hogy elkerülhetetlenek fognak len-
ni. — „Az Insurgensek' számáról szóló
tudósítások sokféleképpen hangzanak; né-
mellyek 6—7 százra, mások néhány ezer-
re teszik azt; abban mind megegyeznek,
hogy az ő mozdulásaik a' verekedésekben
katonai szabású nagy fenytéket mutatnak.
Semmi kétség nem lehet eránta, hogy a'
békételének organizált plánum szerint dol-
goznak. Egy Januárius' 24dikén indult

levélnek foglalatja szerint azon napon reggel Mocroom körül a' halmok néhány mért-földnyi távolságra emberekkel voltak fedve, kiknek szarv-sipjaik minden felé harsogni hallattak. Illy környülállások között nyilvánosság igazság lévén az, hogy ezen elvetemedéseknek meggátoltatásokra 's a' Rebelliseknek a' magok bünös czélzásoktól való elrettentésekre, a' közönséges törvények nem elégségesek; tartunk tőle, hogy szükségesképpen a' katonai eszközöknek elővételére fog szükség lenni. Az új Vice-Királynak pedig elébb minden nyughatatlankodó Kerületeket vissza kell a' csendességre téríteni, hogysem azokon azt megpróbálhatná, hogy a' Permanens Országlást 's azon plánumokat, mellyeket ő az Ország' jövőendő állapotjának megjobbítására elintézhetett, munkába vehesse. A részenként való elvetemedések ellen elővételhető részenként való eszközök, soha nem fognak elegendők lenni. Közönséges és mindenekre kiterjedő systemának kell felállittatni, 's olly hathatós eszközöknek kell elővételni, a' mellyek olly tulajdonságokkal birjanak, hogy az Insurgenseknek plánumaikat és reménységeiket semmivé tegyék, 's elenyéztessék. A' Martziális törvény már több Báróságokban és Közönségekben kihirdettetett, 's kétségkívül nem soká meg fogjuk hallani, hogy több hathatós lépések is tétettek az Insurgensek ellen. Ha a' népnek öszszegyülekezései akár mi okokból eredvén, annyira mentek, hogy a' támadók a' katonasággal nyilvánosságos csatába bocsátkoznak, akkor ez rebellió és felségárulás, 's ezzel úgy kell bánni, mint illyennel."

A m é r i k a.

Az Északi Amerikai egyesült Státusok Országlószékéhez rendeltetve lévő Spanyol Országi Követ, 's az ezen egyesült

Státusok' Országlószéke között, mint az onét jött Ujságlevelek erősítik, egyenetlenkedés fordult-elé, melynek következése a' lett, hogy az említett Követ Úr Washington, ezen Státusok' Országlószékének Residentziáját elhagyván, oda vissza sem akar többé térni, míg a' maga' Udvarától Madridból ez eránt újabb parancsolatot nem veszen.

A' Déli Szabad Státusnak Columbiának Congressusa, mint régebben említett, olly törvényt hozott, hogy az ezután ott Rab-szolga szüléktől születendő minden gyermekek szabadok legyenek, 's lassanként, a' most élő Rab-szolgák szabadságba helyheztesztődjenek; — most pedig egy újabb törvény által olly határozás tétett, hogy ezen Szabad Státusnak földjeire többé Rab-szolgákat bevinni ne legyen szabad. Csak az odaérkező idegeknek leszen szabad egy Rab-szolgát, mint inast, csak a' magok körül való szolgálatra bevinni, de olly feltétel alatt, hogy azt ott el ne adhassák, hanem magával ismét elvigyék.

Buenos-Ayresben a' csendesség helyre állott, 's azolta, hogy Limát a' Respublika' armádája elfoglalta, Lima és Buenos-Ayres között, sokkal nagyobb divatjában kezdett folyni a' kereskedés.

U j a b b T u d ó s í t á s o k.

A' Cortesek' gyűlésében illy Királyi Tudósítás olvastatott-fel Januárius' 21dik napján: —

„A' Cortesekhez.

„Az én állandó kívánságom az, hogy a' Monárkhiának minden tartományaiban rendet és csendességet lássak uralkodni. Olly meggyőződéssel, hogy lehetetlenség legyen ezen kívánságomnak se' egyikét se' másikat elérni a' nélkül, hogy a' Con-

stitúció pontosan megtartassék, keserűséggel szemlélték azt, hogy Kadiksban olly történetek fordultak-elé, a' mellyek legnagyobb veszedelmeknek kútfejéül szolgálhatnak, ha, mint én ezt már régebben, a' múlt esztendő Novemberének 25 dik napján a' Corteseknek tudtokra adtam, a' csirájokban meg nem fojtatnak. Midőn az én Státusministereim ezen történetről tudósítást tettek, kéntelenek voltak a' Sevillai történetekről is beszélni, a' mellyek éppen illy tulajdonságuak valának. A' Cortesek, minekutánna egy ezen történeteknek megvizsgálására kineveztetett Biztosságnak vélekedését meghalgatták volna, nékem a' mult Dec. 13dikán egy választ adtak által, melyben ök olly erősítés mellett, hogy a' Kadiksi és Sevillai Polgári Kormányozók 's Fő Kommendánsok a' magok hatalmokat által hágták volna, kinyilatkoztatván, hogy ezen cselekedetet, a' melly ha csirájában meg nem fojtatik, hallatlan veszedelemnek lehet előpostája, valósággal hibáztatják, meghatározták, hogy nyilvánosságos módon kinyilatkoztassák: „Hogy ezen Politikai Kormányozóknak és Fő Kommendánsoknak a' lett volna kötelességek, hogy az én parancsolataimat hűségesen végrehajtassák, 's azoknak engedelmességre viszsza térítethessenek, a' nélkül, hogy a' nemzet képviselőji más eszközökhöz nyulni kéntelenitessenek. —

„Ez a' Spanyol nemzet' képviselőjéhez méltó Válaszlás nékem egy új bizonyosság vala arra, hogy ök a' Cortesek és a' Constitúziós thrónus között való igaz egyes-

séget szükségesnek lenni tartják, és azt hiszik, hogy az én Királyi méltóságomnak 's a' Constitúciónak nyilvánosságos megbántása 's megsértése által a' közönséges szabadságok nem kevesebbé veszedelmeztetnének, mint az én Koronámnak elsőségi jusiai. Fájdalom, hogy ezen közönséges Nyilatkoztatásnak, ámbár legkissebb idővesztés nélkül kibirdettetett, nem lett az a' foganatja, mellyet attól igaz jus szerint ígértünk magunknak, 's a' Cortesek nem soká által láták azt, hogy a' Rebellisek előtt már semmi sincsen szent, és hogy az engedetlenek ellen elkerülhetetlenül egyéb eszközöket kellene elé venni. Ezen rendeletlenségeknek következésében a' békétlenkedőknek még egy újabb classisa is támada, a' melly ellen az Országlószék, hogy elszéleszthesse, a' melly már meg is történt, számos fegyveres serget kéntelenített útnak indítani. —

„Illy sok rosza'nak fő okaik azok, a' miket a' Corteseknek Biztossága December' 8dikán költ tudósításában feladott, 's a' mellyeket magok a' Cortesek is, az ök hozzám intézett utóbbi tudósításokban, halgatással el nem mellőztek; mert a' mondatik benne: Hogy a' mindennütt előforduló rendetlenségeknek eredete némelly alattvalóknak magokviseletében légyen, 's arra is figyelmetesekké tettek bennünket ugyan csak a' Cortesek, hogy melly nagy grádusig üzzék a' beszéd és írásbéli zabolátlanságot azon emberek, a' kik gyaníthatóképpen a' szabadságot gyűlölségessé akarják tenni. — (A' többi következik.)

B é c s.

A' Májlandi Ujság még itt következő közelébbi környülállásokat közöl Cs. Kir. Oberster Gr. Coudenhoven Urnak az Olasz

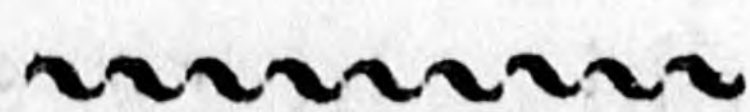
Országi útonálló tolvajok által lett elfogatásáról 's szerencsés megszabadításáról:

„Tizenhárom útonálló tolvajok, kik a' Nápolyi vidékekről jöttek vala, Januarius 14dikén nap' feljötté előtt egy órával a' Terracinából Fondi felé menő úton éppen a' Pápa' tartományának szélső határán, megtámadtak egy Austriai Katona-kurirt 's egy Austriai tisztet, kik Postán utaztak. A' Postakocsis azonnal levetette magát a' földre; az egyik tolvaj célba vette a' tisztet; a' másik tolvaj az oldalán késsel egy döfést ejtett rajta, de a' melly nem ment méllyen be, 's egyszersmind a' kezével megragadván a' szekérből kirántotta. A' Kurir pistolyból reájok lött a' tolvajokra, melyre ezek néhány puska lövéssel feleltek a' nélkül, hogy ötöt érték volna. A' Postakocsis, ki a' földről felkelt, így szóllott a' tiszthez: „Excellenciás Úr, adja oda nékik mindenét, a' mi je van!“ A' tolvajok ezen szavakat hallván, azt gondolták, hogy nagyon jó fogolyra tettek szert, 's a' tisztet a' kurirral együtt, undokul bánván vélek az útban, a' hegyekre kihurczolták, a' hol egy második döfést tettek rajta, melly méjjebben bement az elsőnél, 's a' melyből még ma se' gyógyult ki. A' hegyeken való hurczolás közben eszébe vevén az egyik tolvaj, hogy a' tisztnek kaputjázsebében erszény vagyon, egy éles késsel az egész zsebet levágta 's az erszényjét, melyben 300 aranyok voltak, elvette. Az erdőbe méllyen bejutván, arra kényszerítették, hogy czeruzával (Bleyweisz) írjon egy czédulát, melynek a' legyen foglalata, hogy ők tőle 20,000 Skudikból álló váltságpénzt kívánnak, 's azután ötöt az erdőkörményolcz napokig hurczolták, a' mely idő alatt nem adtak egyéb ennivalót neki málénál (törökbuzakenyérnél) 's meleg ételt csak kétszer, 's így kergették le 's fel szüntelen, úgy hogy napjában 30 mig-

liát is futnia kellett. Az elsőbb napokon felettebb gorombán viselték magokat eránta, de későbbre, tudni illik mennél közelebb érkeztek hozzájuk az Austriai Vadászok, annál becsületesebbekké lettek. Jan. 20kán kinyilatkoztatták előtte, hogy 4000 Skudiért elbocsátják. Előbb még azt az ajánlást is tették, hogy nem vállalna-é náluk kapitányságot. —

„Végezetre, midőn már az Austriai Vadászok minden közösülési útjokat kettévágván, tellyességgel semmi eledeljek nem volt és már 48 óra alatt semmit nem ettek, tudtára adták néki, hogy szabad ember; el is kísérték egy darabig, a' hol két pásztorra találván, megparancsolták nékik, hogy ezen tisztet Souninoba vigyék, a' hova ő három óra alatt megérkezett 's ott egy Vadász csoportra talált, 's 24dikben délutáni 3 órakor Nápolyba is szerencsésen eljutott. Elbocsáttatása előtt arra kéretett a' tolvajok által, hogy közbenjárása által nyerjen kegyelmet nékik arra igérvén magokat, hogy önként elé fognak állani 's a' tolvaji életről egészen le fognak mondani. Azok közül, kik ekkor együtt voltak (19en) többire mind sirtak az éhség és félelem miatt. — „A' váltságpénz' behajtásában közönségesen illy módot szoktak tartani ezen haramiák. Minden helységekben kémeik vannak; mikor ezek által valamely elévaló vagy gazdag birtos útasnak közelgetése felől tudósittatnak, lesbe állanak 's mikor oda érkezik megfogják 's magokkal elhurczolják a' hegyekre, hol arra kényszerítik, hogy rokonaihoz 's barátjaihoz irván, kérje azokat, hogy a' tolvajok által meghatározott summát bizonyos időre valamely meghatározott helyre küldjék-el. Ha a' pénz akkorra meg nem érkezik, ekkor egy, ha 24 óra alatt ismét meg nem érkezik, ekkor a' másik fülét vágják-el a' fogolynak; ha pedig

háromszor 24 óra alatt meg nem érkezik a' pénz, ekkor fejit veszik. — „ Szükség megjegyezni, hogy ezen Kurir és Tiszt csak hibából támadtattak - meg; a' czélzás nem reájok, hanem Kaula nevű gazdag kereskedőre volt, kiről megtudták a' tolvajok, hogy ezen úton fog elmenni; fél óra múlva valósággal el is érkezett, de nem bántatott, minthogy a' tolvajok éppen akkor a' Kurirnak és tisztnek az erdőrehurczoltatásával bajlód-
tak. “

Ő Cs. K. Felségének folyó hónap 12d. esni szokott születése' innepe, legfelsőbb rendelés szerint az idén két nappal előbbre u. m. 10dre tétetett által 's következő szokott módon ment végbe:

Az egész Udvaritisztség főgálában jelent-meg, 's a' Fő Udvari Marschal, a' 3 Cs. K. Testőrök, az Udvaristrázsa, 's a' Fő Lovászmester meneteleik szokott rendeltartattak.

Ő Cs. K. Felségek délelőtti 10 órakor, az Érsekeknek; Státus és Conferentialis Ministereknek, 's Tanácsosoknak; az Udvari Fő Hivatalok Fejeinek; Feldmarschaloknak, Testőrök Kapitányainak, Aranygyapjas Vitézeknek; a' több Cs. K. Rendek' Nagykereszteseinek, 's az Udvari szolgálatheliéknak szerencsekívánásaikat méltóztatták elfogadni. 11 órakor Ő Cs. Kir. Felségek, 's a' Cs. K. Fő Herczegek, kísértetve az egész Udvaritisztségtől, Isteni tiszteleltre az Udvari templomba mentek. Onnan vissza jövén a' Pápa Követje 's a' Nagy Követek külön-külön, ezután a' Követek öszveséggel vezettettek Ő Cs. K. Felségekhez Audientziára. Ennek végeztével a' Dámák járultak - elé szerencsétetéseikkel. Melyre Ő Cs. K. Felségek, a' főran-

gú Uraságokkal, az egész Udvaritisztség' kísértével, a' szálába menvén, az ezen napokon tartani szokott Czeremóniás asztalhoz méltóztattak ülni, 's végre az ugynevezett Tükörszobában a' Követek Feleségeinek Audientziát adni.

Albert, néhai Sachsen - Tescheni K. Herczegért, ki f. h. 10d. életének 84d. esztendejében halt - meg, 's 13dikán a' Császári Familia Tagjaihoz illő nagy pompával temettetett, legfőbb határozás szerint hat héti Udvari-Gyász rendeltetett, következő móddal:

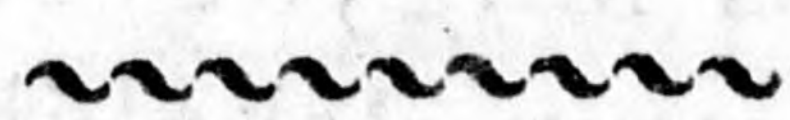
Az első két hét alatt, az az, Febr. 13dtól 26dikig a' legfőbb és fő Uraságok, úgy a' Cs. K. Tanácsosok, Kamarások és Udvarnokok, fekete köntösben futatott kardal 's csattokkal jelennek - meg.

A' négy utolsó héten, az az Febr. 27dtől Mártz. 26dkig említett köntösben festett kardal 's csattokkal; vagy mind két osztályban, a' kis Udvari formaruhában, bal kar fátyollal, fekete lájblival 's nadrággal, ugyan csak az Udvari Gyász menetele szerint, futtatott kardal és csattokkal.

Felséges Urunk névnapi Innepe'nek dicsőítésére, Hiesz Sebestyén nevű Tanító 4 ezüst zsebiórát, 3 ezüst iskolai érdempénzt, 14 Darab csinos kötésű hasznos könyvet, 's a' Megváltó képével diszes 50 szép metszést velin papiroson, olly kére-
ssel nyújtott - bé az Igazgatóságoknak, hogy ezen ajándékok, valamint az 1815től oltasztendönként adott iskolajutalmak, a' szorgalomnak 's erkölcsi nemes vetekedésnek nevelése végett, Ő Felsége születésének Innepén az Árvák Intézetében lévő Tanulóknak olly ígérettel mutattassanak - elő, hogy azok, az idei második Félesztendei Iskolai megvizsgáltatás alkalmatosságával magokat megkülömböztető érdemes Tanú-

lók közt: az Intézet Igazgatása által ki fog-
nak osztatni.

Egy magát nevezni nem akaró, Fel-
séges Aszszonyunk születésének napját,
melly e' f. h. 8d. esett, azzal innepelte,
hogy néhány nappal az előtt 6 Aranyat
adott által Cs. K. valóságos Tanácsos 's
Policzia Fő Igazgató Báró Siber Úrnak
olly czéllal, hogy azzal ugyan annyi szü-
kölködő Ház nép a' nevezett napot kedvé-
re tölthesse, 's a' kegyes adomány az adó
intézete szerint valósággal ki is osztatott.

Febr. 14d. Bécsben, a' Státus papi-
rosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv.
Pénzben 74 $\frac{3}{4}$; Ugyan az 2 $\frac{1}{2}$ pCmal
—; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 f.
C.P-ért 112; Ugyan az 1821ről 100 ftért
C.P. ben 93 $\frac{5}{8}$; Bizonyítás 1821diki köl-
tsönről 100 fért C.P. ben 93 $\frac{3}{4}$; Bécs Városi-
Banko Obligátziók 2 $\frac{1}{2}$ pCtmal 35 $\frac{7}{8}$; —
100 f. Conv. P. 250 f. V. C. ban. — Bank-
Aktzia 658 $\frac{1}{10}$ f. C. P.

Magyar Ország.

Pozsony. Császárné Ő Felségének
Országunk közönségesen szeretett Annjá-
nak születése napja f. h. 8dikán a' Sz.
Márton Templomában pompás Nagy-Mi-
sével innepeltetett. Fő Tiszt. Miskol-
czy Márton Úr, Kolo'si Apatur 's Kano-
nok tartotta az Isteni tiszteletet, melyre
a' Fő Nemesség, Cs. K. Generálisság, az
itteni Garnizon Tisztikarja, polgári 's ka-
tonai hivatalok, a' jelenlévő Vármegye
Tisztviselők, a' belső 's külső Városi Ta-
nácsnak R. Cath része, a' Kir. Akademia
's az egész Tanulóság Tanítóikkal együtt
mind nagy buzgósággal sereglettek- egy-
be. A' Nagy-Misének nevezetes részeinél

a' Mayer Gyalog Regimentjének pom-
pául kiállított Osztálya tette a' szokott lö-
véseket, mellyeket a' Sándor Czár Neve-
lő-Intézetebeli ifjak', a' Polgár katonaság'
's a' Város mozsarainak tüzeléseik viszszo-
noztak. Az Aug. Conf. Evangelicusok Egy-
házában is az Innepnek méltóságához illő
Istenitisztelet tartatott, mellyen a' belső
és külső Városi Tanácsnak Protestans Tag-
jai, a' Tanuló-Ifjúság Tanítóikkal egye-
temben megjelentek. Estve a' városi Já-
ték - színen Hensler Úr Igazgatása alatt
Kisfaludy Károly Úrnak Szécsy Má-
ria című hazai darabja adatott német
nyelven.

Budán és Pesten hasonlóul Fel-
séges Aszszonyunknak születése napján Ő
Cs. K. Felségének boldog és hosszú éle-
téért való sok ezer óhajtasok nyilatkoz-
tatták - ki a' Felséges Uralkodó Ház iránt
viseltető köz tiszteletet és buzgó jobbágyi
szeretetet.

Tudományos Jelentés.

A' Trilingve Lexicon felől számosan
tudakozódó Hazafiak' kedvékért, 's mint-
egy megnyugtatóra jelentem, hogy an-
nak Német-Magyar-Deák Részre a' mult
October olta folyvást nyomtattatik, 's eb-
ben az esztendőben el is készül. Nyom-
tattatja Bauer Filep Bernát, itt Universzi-
tási Könyvnyomtató, ki mind ezt, mind
az ezután kijövendő Magyar-Német-Deák
Részt maga költségén 's minden előfizetés
nélkül adja - ki.

Némelylek' kérdésére jegyzem - meg,
hogy ez, nem az 1816diki Három-Nyel-
ven készült Oskolai Lexicon' megbővített
kiadása; hanem a' legújabb Német Szó-
könyvnek, névszerént, Kraft, 's főképpen
Lünemann 1821dikben kijött 's Critice ki-
dolgozott Német-Deák Lexiconna szerént

készített Munka, melly minden elébbi Szókönyveimtől voltaképpen különbözik, a' minek megvilágosítására szolgálhat, hogy ebben az *A* betű szinte tizenkilentz ívet foglal-el, melly az 1802diki 's eddig még legnagyobb Német - Magyar Lexiconban hat, az 1816diki kiadásban pedig csak három árkusra v. ívre megy.

Ezen új Szókönyv' rövid rajzolatjára elég legyen csak ezeket említnem: hogy ebben a' szó jelentése németül is megmagyaráztatik, 's így egyszersmind Dologesmertető Szókönyvül (Real-Lexicon gyanánt) szolgálhat; hogy a' Jelentések egy, 's a' hol szükséges több példákkal is megvilágosíttatnak, németül, magyarul, deákul, és a' deák kitételek 's mondások után a' Római Írók nevei (Classica Auctoritas) rövidítve mindenütt kitétetnek; hogy a' német nyelvnek különös szóllás formáji előadatnak, 's hasonló erejű magyar és deák mondásokkal magyaráztatnak; végre, hogy ebben a' tudományi és művészi mesterszók is felvétettek.

Bauer Könyváros, a' Munkának eleve való megismerésére, az egész *A* betűt 19 árkuson leküldötte Pestre Eggenberger József Könyvároshoz, a' hol azt kiki tetésze szerint megvizsgálhatja, 's belőle az egészről annál könnyebben ítéletet tehet, mivel az *A* betű, négy öszvetételi szótskájával (*Ab*-, *An*-, *Auf*-, *Aus*-) négyszer futja végig az egész Lexicon. — Ugyan ezen íveket leküldi még B. Úr, Pestre Müller József, Pozsonyba Schwai-ger, Kassára Wigand, Debreczenbe Csáthyné, Kolo'svárra Gutmon Könyvárosokhoz, N. Enyedre pedig a' Reform. Collegium Bibliothecájába, mutatólag.

A' Munka két Darabban mintegy 12 — 15

forint lesz Váltóban, a' mint az ívek számát száztizen felyül haladja.

Midőn ezen könyvek kiadása eránt egyességre léptünk, azt is meggondoltuk, hogy ez által a' Tanuló Ifjúság fogyatkozása ki nem pótolatnék, a' mellynek, általjában véve, kisebb és oltsóbb Lexiconra van szüksége; erre nézve még akkor magára vállalta Bauer Úr, hogy az alatt, míg ezen Német Rész a' Szókönyvnek elkészülne, kisebb és csak Deák-Magyar 's Magyar-Deák; 's ezen kívül Német-Magyar és Magyar-Német Szókönyveket is nyomtattat, Iskolák számára; úgy, hogy a' Deák-Magyar és Magyar-Deák Rész mindöszve 70—80 ívnyire menjen 's együtt mintegy 6 forint lehessen; így a' Német-Magyar és Magyar-Német Rész is ilyen nagyságú és áru legyen.

Illő el nem hallgatnom, hogy Bauer Úr új betűket öntetett ezen könyvek kiadásához, és a' papirosa is erős és szép.

Nem reménylhetvén 1819ben a' Trilingve Lexicon folytathatását, akkor előfizetést hirdettem egy Német-Magyar Szókönyvre, de 300 's egynehány Előfizető segítségével egy illy költséges Munkát elkezdeni lehetetlen volt. Ugy végeztem tehát Bauer Urral, hogy Előfizetőimnek, ezen nagyobb Német-Magyar-Deák Lexiconnal tehessek eleget, hogy Neveik ebbe belényomtattassanak, és a' lefizetett 6 forintért, 80 árkusig többet ne fizessenek, azon felyül pedig, az akkori Jelentés szerint, minden ívért 9 krajtzárt, mellyet az egész Munka átalvételekor kell letenni. Bétsben Febr. 8d. 1822.

Márton József,
Professor.